

โครงการการเงินขนาดเล็ก เริ่มต้น.. สู่ชุมชนยั่งยืน >4

‘โครงการการเงินขนาดเล็ก’ เริ่มต้น..สู่ชุมชนยั่งยืน

โครงการการเงิน
ขนาดเล็ก ไม่ใช่โปรเจค
“CSR” ไม่ใช่การทำบุญ
หรือสร้างภาพ สำหรับ
ธนาคารสแตนดาร์ด-
ชาร์เตอร์ด พวกเขา
เชื่อมั่นเป็นภาคบังคับ
ที่ทุกธุรกิจต้องถือปฏิบัติ
คือการเดินหน้ากิจการ
โดยมุ่งสร้างสมดุลทั้ง
ผลกำไร (Profit) ผู้คน
(People) และ โลก
(Planet)

• จีราวัฒน์ คงแก้ว

“หนี้ไม่ใช่มรดก อย่ายกให้ลูกหลาน” คำขวัญ
สื่อสร้างอายุ ที่อยู่บน “สมุดวางแผนการเงิน”
สะกิดใจใครหลายคนให้อยากรู้จักกับ “โครงการ
การเงินขนาดเล็ก” แนวทางแก้ปัญหาชุมชน
ด้วยความช่วยเหลือทางการเงินอย่างยั่งยืน ผลงาน
ความร่วมมือของพันธมิตรใจดี ธนาคารสแตนดาร์ด-
ชาร์เตอร์ด ประเทศไทย สมาคมพัฒนาประชากร
และชุมชน (PDA) และคณะพาณิชย์ศาสตร์
และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เราเจอโครงการน่าสนใจนี้ ที่หมู่บ้าน
หนองพุดักษ์ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
หมู่บ้านเล็กๆ ที่ชาวบ้านออกจะมีชีวิตเรียบง่ายที่มา
พร้อมกับ “ดัชนีความสุข” ที่eliban จากหนี้สิน
ที่ลดลงสวนทางกับรายได้

ต้นทางแห่งความสุข เริ่มขึ้นเมื่อ 4 ปีที่
ผ่านมา “นางลิน ค็อก” ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

และกรรมการผู้จัดการใหญ่ บมจ.ธนาคารสแตนดาร์ด-
ชาร์เตอร์ด (ไทย) บอกเราว่า พวกเขาเริ่มจากให้เงิน
สนับสนุนหมู่บ้านหนองพุดักษ์จำนวน 4 แสนบาท
ไว้เป็นเงินตั้งต้นกองทุน “ธนาคารเพื่อการพัฒนา
หมู่บ้าน” เพื่อหวังขจัดความยากจน ให้สินเชื่อบริ
รายย่อยแก่ชาวบ้านที่เข้าถึงแหล่งเงินทุนแสนยาก
เพราะไม่มีรายได้แน่นอนเพื่อให้ชาวบ้านมีอำนาจ
ทางเศรษฐกิจ มีอิสระทางการเงิน ผ่านการสร้าง
ธนาคารขนาดเล็กในหมู่บ้านของพวกเขา

เงินเริ่มต้นที่ไม่ได้มากมายนัก ขณะที่
การให้สินเชื่อต่อยกก็ได้ไม่เป็นเม็ดเงินมหาศาล
อยู่ที่รายละ 1-3.5 หมื่นบาทเท่านั้น เรื่องนี้
“นภัส เปาโรหิตย์” รองกรรมการผู้จัดการใหญ่
ฝ่ายองค์กรสัมพันธ์ บมจ.ธนาคารสแตนดาร์ด-
ชาร์เตอร์ด (ไทย) บอกเราว่า ตามหลักของ
Micro finance หรือ “การเงินขนาดเล็ก” ต้อง
เป็นการให้เงินกู้ยืมในจำนวนที่ไม่มาก เพื่อให้

น่าสนใจกว่านั้นคือ ความรู้สึก "เป็น เจ้าเข้าเจ้าของ" ในกองทุน ชาวบ้าน ต้องดูแลกันเอง ตรวจสอบกันเอง ได้รับผลประโยชน์ กันเอง

แน่ใจว่า เมื่อชาวบ้านยิ้มไปแล้ว เขาก็สามารถ
สามารถใช้คืน เพื่อนำไปช่วยเหลือผู้อื่นต่อ

จนเกิดเป็น "ความช่วยเหลือทางการเงิน
อย่างยั่งยืน"

"หลักการ คือ คนที่กู้ได้ต้องเป็นสมาชิก
และต้องเริ่มต้นฝากเงินก่อน เดือนละไม่ต่ำกว่า
50 บาท เมื่อฝากจนครบ 6 เดือน เขาก็จะมีสิทธิ
กู้ยืมแน่นอนว่าเงินเหล่านี้เราคงไม่ได้ให้เขาไป
ซื้อมอเตอร์ไซด์ หรือโทรศัพท์มือถือ แต่คนที่
จะกู้เงินต้องเสนอโครงการเข้ามาก่อนว่าจะนำเงินนี้
ไปพัฒนาอาชีพอะไร เช่น ปลูกเห็ด เลี้ยงจิ้งหรีด
ปลูกผัก เขาถึงจะได้รับอนุมัติวงเงินกู้"

แนวคิดที่น่าสนใจ นำมาสู่ความยั่งยืนของ
เงินหมุนเวียนที่กลับเข้าสู่กองทุนหมู่บ้าน จากอาชีพ
ที่เกิดขึ้นหลังการกู้ยืม เมื่อมีงานก็มีเงินกลับคืน
สู่กองทุนต่อไป

น่าสนใจกว่านั้นคือความรู้สึก "เป็นเจ้าของ"
ในกองทุนที่ตั้งขึ้น เพราะชาวบ้านต้อง
ดูแลกันเอง ตรวจสอบกันเอง ได้รับผลประโยชน์
กันเอง ทำให้เขาเกิดความรู้สึกอยากรักษา "สมบัติ"
ชิ้นนี้ไม่ให้ล่มสลาย

เปิดมา 3 ปี ธนาคารเล็กๆ แห่งนี้ ยังไม่มี
ใครเบี้ยวหนี้ แม้อาจจะไม่จ่ายเงินต้นแต่ดอกเบี้ย
ก็ถูกจ่ายคืนอย่างสม่ำเสมอ ไม่มีผิดนัดชำระหนี้
"สามัคคี จรรยา" ประธานธนาคารเพื่อการพัฒนา
หมู่บ้าน บอกเราว่า วินัยทางการเงินของชาวบ้าน
ไม่ได้ใช้กฎเหล็กบีบบังคับ หากพวกเขาใช้การ
กดดันกันเองตามวิถีชาวบ้าน ประมาณว่า "ถ้า
คนหนึ่งไม่คืน คนอื่นก็กู้ไม่ได้" และให้กู้ได้
ครบคร่าวละ 1 บัญชีเท่านั้นแต่ฝากได้ไม่จำกัด

"เราเห็นความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากใน
หมู่บ้านแห่งนี้ ผมว่าสิ่งที่น่าสนใจคือ ชาวบ้าน

เขาอยู่กันอย่างสามัคคีมากขึ้น ใครปลูกอะไรก็
เอาไปขาย ไปแบ่งปันกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
บางคนก็ไปทำงานในเมืองก็กลับมาทำอาชีพ
ของตัวเอง ทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น"

การพัฒนาเศรษฐกิจของหมู่บ้านประสบความสำเร็จอย่างงดงาม ชาวบ้านมีอาชีพใหม่ๆ
เกิดขึ้นอย่างการเพาะเห็ดฟาง เลี้ยงจิ้งหรีด ปลูกพืช
ระบบน้ำหยด ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากพืชผล
ทางการเกษตร มีการบริหารจัดการน้ำประปา
หมู่บ้านโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์เข้ามาช่วย
สูบน้ำ

จากปีเริ่มต้นจนถึงวันนี้ชาวบ้านมีรายได้
เพิ่มขึ้น 11% หนี้สินลดลง 12% เงินทุนของ
ธนาคารขยับเพิ่มจากเงินกู้ตั้งต้นประมาณ
30%

ที่น่าสนใจไปกว่าจุดนั้น คือแง่มุมการ
พัฒนาในด้านอื่นๆ ผลของการทำงานแบบมี
พันธมิตร ไม่นิยม "ฉายเดี่ยว" "น้าส" บอกเราว่า..
"ธนาคารไม่ได้เชี่ยวชาญไปเสียทุกอย่าง เรา
เรื่องเศรษฐกิจ การเงิน แต่ไม่เชี่ยวชาญเรื่อง
สิ่งแวดล้อม การศึกษา การพัฒนาเยาวชน ก็ต้อง
อาศัยคนอื่นเข้ามาช่วย อย่างสมาคมพัฒนา
ประชากรและชุมชน (PDA) และมหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ เพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนารอบ
ทั้ง 5 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การศึกษา
สังคม และความเป็นอยู่"

หนึ่งในผลิตผลแห่งความร่วมมือ ที่พวก
เขาลงไปทำกับเด็กๆ คือ "ห้องสมุดของเล่น"
แง่มุมความคิดที่อยากปลูกฝังวินัยและ "หัวใจ
แห่งคุณความดี" ให้กับเจ้าตัวน้อย

ห้องสมุดเล็กๆ กระจัด แต่มีของเล่นมากมาย
ให้เด็กๆ ใช้ฝึกจินตนาการ แต่ไม่ใช่ใครก็จะมา
เล่นได้ ผู้มีสิทธิ์ครอบครองของเล่น ต้องไปทำ
ความดีมาก่อน อย่าง "เก็บขยะมาแลกของเล่น"
น้องๆ บอกว่า ขวดพลาสติก 10-15 ขวด แลก
ของเล่นได้ 1 ชิ้น ยืมเล่นได้ 1 สัปดาห์ ส่วนขวดที่
ได้มากน้องๆ ก็จะนำไปขายเพื่อนำเงินมาซื้อของเล่น
ใหม่ๆ กลับเข้าสู่ห้องสมุดต่อไป

นี่คือวิถีคิด เลียบคม ที่พวกเขาใช้บ่มเพาะ
ความดีในหัวใจของเด็กๆ กำลังสำคัญของประเทศ
และชาวหนองพูกฤษีในอนาคต

งานในหมู่บ้านหนองพูกฤษียังไม่จบเพียง
เท่านี้ ในเดือนกันยายน จะมี "โครงการการให้
ความรู้ทางการเงิน" ที่พวกเขาใช้คำว่า "การทำให้
คนอ่านออกเขียนได้ทางการเงิน" โดยนำพนักงาน
จิตอาสาของบริษัทมาเป็นเทรนเนอร์ ให้ความ
รู้กับชาวบ้าน ผลพลอยได้ก็หวังแค่ "ความคิด
เรื่องการบริการการเงินจะกลับไปสู่วิถีคนเมือง
อย่างพนักงานของพวกเขา

ขณะที่ "หนองพูกฤษี" กลายเป็นหมู่บ้าน
ต้นแบบ ที่หวังจะขยับขยายไปสู่พื้นที่อื่นๆ ทั้ง

ในประเทศและสาขาของธนาคารในต่างประเทศ
ต่อไป

สิ่งที่ภาคธุรกิจอย่าง ธนาคารสแตนดาร์ด-
ชาร์เตอร์ด ได้เรียนรู้จากการลงมำทำงานใน
ลักษณะนี้ พวกเขาบอกว่า การพัฒนาหมู่บ้าน
เพื่อให้ผู้คนพ้นจากกับดักความยากจนนั้น เป็น
สิ่งที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง และต้องได้รับความ
ร่วมมือจากชาวบ้าน รับฟังเสียงชาวบ้าน แล้วนำ
มาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ก่อนกลับเราได้เจอกับ คุณยาย ลำดวล
ขยันงาน ชาวบ้านกลุ่มแรกๆ ที่เข้ามาอยู่ในหมู่บ้าน
หนองพูกฤษี คุณยายไม่ได้ให้ข้อมูลมากมาย
ไปกว่า "รอยยิ้ม" ดันแห่งความสุขที่ยังคงอ้อม
อยู่ในหัวใจของคุณยายในวันนี้ ☺